

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful ese de două ori pre septembra:
Duminică si Joi'a. — Prenumeratia se
face in Sabiu la espeditură boieri, pre afara la
c. r. postea cu bani sat'a prin senzori francate,
adresate către espeditura. Pretul prenumera-
tionei penar Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 91.

ANULU XXII.

Sabiu in 17|29 Novembre 1874.

Congresulu electoralu.

Sabiu 16 Novembre.

La 11 ore deschide Presantia Sea P. Episcopu Mironu Romanulu, că comisariu congresualu, siedint'a anun- ciata.

Dupa résolvarea unor curentie, mai cu séma condeuri, anuncia presidiulu raportulu deputatiunei congresuale, insarcinate cu immanuarea acutului de alegere in. regim spre preinalta intarire.

Se ceteșce raportulu si fiindu ca are doue părți si adeca: un'a carea tratéza despre activitatea deputatiunei si alt'a, carea tratéza spesele ce le a avutu deputatiunea: — partea prima se ia spre sciintia, iéra partea a dou'a se transpune comisiunei bugetarie.

Dupa acést'a presidiulu dà spre cetire resolutiunea reg. mai antau in limb'a officiale a statului, apoi romanesce, carea in traducere autentica e precum urmează:

Min. reg. ung. de culte si instruc- tiune publica Nr. pres. 1688.

Préumilit'a adresa a congresului Metropoliei gr. or. române, intr'unutu in Sabiu la 27 Oct. a. c., indreptata din siedint'a sea dela 2 Novembre a. c. cătra Maj. Sea ces. si apost. regésca si inmanuata mie prin anume esmis'a deputatiune pentru presentare la préinaltu locu, prin carea pre lângă cerea gratiasei intariri préinalte se notifica resultatulu alegerei de metropolit, efectuite la 1 Novembre, presen- tandu-se in préumilit'a mea represen- tatiune din 14 Nov. a. c. Maj. Sea ces. si apost. reg. sa induratu la aceea in Gödöllö la 19 Nov. a. c. prégratiosu a-mi comunicá urmatórea resolutiune préinalta:

La propunerea ministrului Meu reg. ung. de culte si instructiune publica, pre. Episcopulu Caransebesiului Ioanu Popasu, care prin congresulu Metropoliei gr. or. române convocatul la Sabiu pre 26 Oct. an. cur. cu majoritatea voturilor fu alesu la 1 Nov. a. c. de metropolit gr. or. român, in puterea dreptului Meu reg. reser- vatu in § 157 p. 13 alu Stat. org. congresualu, nu amu aflatu de a-lu intarì in acésta demnitate de metro- politu. Dreptu aceea indrumezu pre ministrulu Meu ung. de culte si instructiune publica, că aducendu acésta resolutiune a Mea la cunoscintia numentului congresu, pre acel'a sa-lu provoce la o noua alegere de metro- politu, cu eschiderea candidatului reji- ciatu."

Despre care resolutiune préin. la mandatulu espresu in aceea alu Maj. S. ces. si apost. regesci, pre congresulu metropoliei gr. or. române lu in- sciintiezu cu aceea: ca luându acésta préin. resolutiune regésca la cunoscintia cu reverentia omagiale, ce-i com- pete, si conformandu-se acelei intru- tóte, sa prefiga terminulu pentru nou'a alegere, carea cu eschiderea Eppului Caransebesiului I. Popasu va fi de a se efepui pentru scaunulu metropoli- tanu, remas in acestu modu in vacanția; acelu terminu in sensulu § 151 din Statutulu organicu, pentru adu- cere la cunoscintia Maj. Sele ces. si apost. regesci sa mi-lu notifice, si fac- cendu in propri'a sea sfera de activi- tate dispusetiunile cu referintia la ale- gere, resultatulu alegerei noue, ce va sa se efepuiasca, sa-lu substérrna la

tempulu seu préinaltei intariri in sensu § 157 p. 13 din Statutulu org.

In Budapest'a la 22 Nov. 1874.

Augustinu Trefort.

Preinalt'a resolutiune regesca atât in testulu originale, cătu si in tradu- cere, congresulu o a ascultatu, in semnu de omagiu, standu in picóre.

Dep. Cosm'a face propunerea, că rescriptulu sa se dea unei comisiuni, carea sa se aléga anume, si carea sa aduca in siedint'a prossima unu ra- portu in privint'a meritória a obiectului.

Propunerea se primește.

La propunerea presidiului se alege comisiunea din urmatorii: Prot. I. Ratiu, Ioanu Pesteanu, si I. Belesiu, Dr. Ioanu Borci'a, Dr. Aleșandru Mo- cioni, Diamandi Manole, I. Ianculescu, P. Cosm'a si Ioanu P. Desseanu. Cu aceste siedint'a se inchide si cea ur- matória se anuncia pre māne la 11 ore inainte de media dñ.

(Siedintiele congresuale se tienu din cau'a frigului in sal'a dela „Corón'a Un- gariei.”)

Sabiu 16 Novembre.

Alea jacta est!“ Indoel'a astadi trebuie sa faca locu realitatéi. Prin cetirea préinaltei resolutiuni ni s'a spusu astadi, positivu ca congresulu se afla inaintea unei alegeri noue.

Procesulu de alegere nu mai pote fi asia indelungatu, că celu trecutu, pentru acum lipsescu alte obiecte de desbatutu. Si asia in privint'a tempu- lui tóte voru merge mai in graba.

Resultatulu? Acést'a, dupa es- pecti'a din urma, trebuie sa dicem ca este in man'a provedintie. Atatu du- pa canóne cătu si dupa effusulu loru si pe urma si dupa legile statului are sa tréca alegerea unui prelatu prin multe vâmi si asia finea o putemu ve- dé mai multu numai prin prism'a vero- similitatéi.

Cu tóte aceste preocupatiunea cre- demu ca nu va mai avé locu nici intr'o di- rectiune. Décă este sa se faca o al egere noua, fia-care alegatoriu sa se intaréscă si mai tare in libertatea convingerei sele- sa ia in socotint'a pre factorii acei'a, cari in adeveru facu pre prelatulu celu dintaiu intre prelatii bisericei nôstre metropolitane si in intilesulu acest'a sa voteze. Pre mirele bisericei sa lu caute, carele sa aiba tari'a si energi'a de a o conduce si in timpuri grele de a o scuti; nu inse, cum dicu unii, o mirésa, carea sa aiba lipsa de conducere si in casuri grele sa fia cu- sfiala, său chiaru cu frica, si sa ceda tuturoru eveneminteloru. Urmandu astfelii, alegatorii, ori care aru fi re- sultatulu finale, si au salvatu con- sciint'a in caus'a acést'a, pentru au lucratu dupa cum a credutu ca este spre binele si folosulu bisericei, fără de a mai avé inaintea ochiloru alte consideratiuni, cari n'au de a face cu biserice'a.

Acest'a e terenulu celu mai siguru si mai tare, pentru elu este basatu pre canonele bisericei nôstre, dela cari aterna tóte promociunile clerului in ofi- ciele bisericesc.)*

Pana stamn pre acestu terenu pote biseric'a veni in neplecut'a pu- setiune de a i se reieptă un'a său doue alegeri, din alte consideratiuni, in- terenul ne remane sub picioare.

Pre acestu terenu a lucratu totu- deuna biseric'a, a uneori prin putieni

*) Balsam, in coment. la can. 39. cartag.

barbati, alte dati in anumite provincie bisericesci mai numai prin căte unu barbatu. Si acesti singuratici si unici barbati pre terenulu acestu tare alu canonelor si sub scutulu loru nu au mantuitu numai esistint'a principie- loru, cari, dupa cum dice nemuritoriu Andreiu, stau deasupr'a inaltimeti sci- tielor civilisitorie de astadi, ci pre- cum vedem in faptu au facutu incep- tul redărei bisericei poporului dupa firea ei primitiva.

Stându biseric'a nostra pre acestu terenu resultatele ei voru fi mari in viitoru si in alte privintie.

Ni este la toti cunoscutu ca suntu unu numeru insemnatu de cestiuni suleivate, cari astepta deslegarea loru. Cea mai importanta in se este educatiunea poporului nostru, carea astadi se lupta cu seraci'a poporului si de alta parte este in lupta cu si- stemul scolasticu numitul comunala, carele de si are scopu bunu, in mane- le subalterniloru pré adeseori de- vine unu impedimentu alu desvoltării.

Cându s'aru parasi terenulu celu siguru pre unu momentu nefericitu, ce s'aru intemplă cu cestiuniile cele multe? ce s'aru intemplă cu invetiamen- tul? la ce resultate aru ajunge si cu elu educatiunea poporului?

Fiindu-ca cestiuniile sunt lantiu le- gate un'a de alt'a sa caute congresulu a deslegă pre ceea ce este petr'a din capulu unghiu'lui bine si celealte voru urmă de sine.

Proiectele cele noue in privint'a urcării contributiunei au alarmat ti- r'a intréga. Dupa „Kr. Ztg.“ camer'a comerciale din Brasovu a decisu sub- sternerea unei representatiuni cătra ministeriu si a altel representatiuni cătra dieta, in cari se arata cătu de perniciosu va fi efectulu urcării contributiuniloru in specialu asupr'a comerciului si industriei. In fine esprima temerea de emigratiuni in mass'a décă se voru vota legile pro- jectate.

Cu privire la situatiunea aflâmu in „Pesti Napló“ unu articulu, care, chiaru dupa marturisirea acestei foi, provine dela unu membru celebru si intere- satu alu parlamentului.

„Este fapta — astfelii incepe citatulu articulu — ca comisiunea de- legata pentru a esaminá proiectele de legi subternute de curendu de cătra ministrulu de finançie, pre lângă tota activitatea ei zelosa, nu va poté sa termine in anulu acest'a lucrulu seu, nu va poté rezolví problem'a sea.

„Este in se o fapta, pre cătu de- trista pre atatu si de adeverata, si aceea, ca stările nôstre finançiale ceru fără amenare, că deficitulu care cu tóte crutiările cele insemnate totusi va remané, sa se acopere prin o sis- tema de contributiune mai corespon- dientia si intru cătu acést'a nu va succede, prin mesuri mai aspre si prin deschiderea de venituri noue.

„E fapta mai departe, ca spre ajungerea acestui resultatu se recere, că dejá in anulu viitoru sa se realizeze crutiările si inmultirea veniteloru celu putienu pana la gradul ce l'a indigitu si esprimatu comisiunea de noue in cifre diametrali in rapo- tulu seu.

„Din aceste fapte nenegabile se

tră celealte părți ale Transilvaniei și pentru pro- vinciele din Monarchia pre unu anu 8 fl. și pentru o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime, si ieri strene pre unu 12 1/2 anu 6 fl.

Inseratele se platesc pentru întâia ora cu 5 1/2, cr. și pentru a treia repetare cu 3 1/2, cr. v. a.

vede chiaru, ca in stremtorările nôstre financiare estraordinarie nu ne vomu poté ajutoră altmintrea, decătu numai prin medilóce estraordinarie, precum si aceea, că acestu ajutoriu sa se intindă fără amenare, pentru ca orice intardiere periclităza resultatulu, fără de care in se noi trebuie sa per- rimu materialmente.

„In fati'a tuturorace acestor fapte triste si nenegabile e numai un'a chiaru, este adeca datoria seriósă si nenegabile a ómenilor dela guvern, de a propune tóte acele medilóce estraordinarie, prin a căroru aplicare ajutoriu neamanavera sa se pote realiza dejá in anulu viitoru, atât prin fap- tică executare a crutiăriloru, cătu si prin deschiderea momentana de isvóre de venite mai bogate.

Eu accentuez necesitatea medi- lócelor estraordinarie, cari intrebun- intiandu-se vr'o căti-va ani sa ne lase tempu, că sa se pote elaboră unu sis- temu nou pentru statorirea de dispu- setiuni durabile, cari sa ne duca la o insanatosiare radicale, — unu sistemu, care tienendu contu de poterea mate- riale a tierei sa stea de parte de ve- leitătile costisatorie din trecutul mai recente si in tóte cele-lalte staruintie folositorie si salutarie sa tienă inain- tea ochiloru acelu siru, fără de care cea mai buna intențiune, celu mai ne- petutu zelu trebuie sa se frângă.“

La acést'a enunciatiune observă „Pesti Napló“:

„Este acést'a unu impulsu din acea miscare de idei, care e provoca- ta prin discussiunile din comisiunea de contributiune, prin agitatiunea contr'a legilor contributiunali ce s'a de- steptat in ti'r'a intréga si prin con- sciint'a apesatória in cercurile parla- mentarie, ca starea nostra financială nu admite desbateri nefinite de unu resultatu dubiu, ci medilóce de ajutoriu grabnice de unu resultatu siguru,

„Dupa cum se scie, o parte con- siderabilă dintre ablegati fără diferintia de partida, va tiené Joi o conferintia care are de scopu, de a mediloci, că teritoriile cultivate dupa cari pana acum nu s'a solvitu contributiunea seu s'a platit u numai in modu defectuosu, — sa se supuna inca in anulu viitoru contributiunei prin o rectificare a cata- strului de contributiune. Si cu pri- vire la „medilóce estraordinarie“ amintite mai susu, cari au sa se in- trebuinteze in modu provisoriu pana la executarea reformei de contributiune, se ventileză in cercurile depu- tatalor mai multe planuri. Atari suntu adausurile estraordinarie mai mari, marginite la unu numeru anumit u de ani, cari sa se puna dupa contributiunile susustatorie, mai de parte o imputernicire, care sa se dea ministrul său introducerea unei contributiuni generale de venit.

„Hon“ inca aduce unu „articulu la situatiune“, alu căruicuprinsu esențialul reproducem in urmatóriile:

„Partid'a dreptă nu va mai pre- domni situatiunea. Vin'a la acesta, susutene citatulu jurnalul, nu o pôrtă numai regimulu, pentru ca este fapta, ca nu esiste o combinatiune de per- sone seu de fractiune, care sa fia in stare, a construi din elementele (partidei) drepte o majoritate, dupa cum ni-o aréta cabinetulu lui Bitto, in care cea mai recunoscuta capacitate finan- ciale a tierei, Colomanu Glyczy, a in- tratu togm'a intr'unu tempu, cându

dominéza cestiunile financiale, unu barbatu acest'a, pre care o parte mare a tierei lu salută că pre Mesi'a, drépt'a inse că pre atlantele cabinetului, deci nu este nici o combinatiune, cu carea partid'a deakista aru poté sa suplénseca ministeriulu lui Bitto. Si cu tóte aceste e de lipsa ajutoriu *parlementariu*, pentru ca totu ce se propune din diverse părți relativu la unu regim personalu, la unu provisoriu séu o dictatura séu la unu asemene „modus vivendi“ ne parlamentariu, nu numai nu e patrioticu ci e si fára scopu. Nu e patrioticu, pentru ca aru puté nimicí constitutionalismulu, e fára scopu, pentru ca fára ajutoriu parlamentului nici unu guvern nu va fi in stare a regulá financiele si a deschide noue isvóre de venitu. In parlamentu inse e posibila o grupare numai pre lângă doue personalitáti: séu pre lângă *Sennyey* séu pre lângă *Tisza*. Dara *Sennyey*, care nu are partida parlamentaria, a remas detorii inca cu program'a sea si trecutulu seu nu ne da o garantia de ajunsu despre asigurarea vietiei parlamentarie de o parte si despre conservarea progresului liberalu de alta parte (de o forciare a lui si asiá nu pote fi vorba.) Si asiá remâne numai *Tisza*. Elu are o partida tare la spatele seu. Intrég'a partida medilocia se va poté alaturá lângă densulu, de óre-ce impacarea ei cu drépt'a n'a succesu. Acum e numai o intrebare, ca suntu in partid'a drépt'a 30—40 deputati, cari sa dica: „Noi ne alaturámu spre a esecutá reformele financiale neconditiunatu lângă *Tisza*. Ce cugeta elu despre intrebarea de statu si ce voiesce elu in viitoru, de acést'a nu ne pasa. Astadi noi nu mai putem dictá conditiuni. Nice elu nu va comite unu actu nelegalu. Acum e vorba numai de reformele financiale. Cându vomu fi realisalu aceste reforme, vomu apelá la tiéra.“ Cându voru fi in drépt'a ablegati, cari cugeta astfelii, atunci majoritatea parlamentaria va fi restabilita si noi vomu putea regulá financiele nóstre, firesce sub o conditiune: déca se voru reduce erogatiunile pâna la tempulu, cându acoperirea loru va fi posibile din veniturile nóstre *asigurate*. Acést'a din urma este problem'a si acést'a o va puté resolví numai acel'a, care nu este legatu prin sistemulu de adi. (prin dualismu.)

Din *Bucuresci* se telegraféza, ca alalta eri, Vineri, s'au deschisu camerele. Discursulu domnitorului es-prima multiamirea pentru armonia cea buna intre regim si reprezentantia poporului, dupa aceea pentru referintiele cele bune in afara, cari suntu urmârile politice basate pre tratate si respectarea dreptului. Dis cursulu anuncia numeróse proiecte, intre cari si unu proiectu de o lege noua de recrutare

Din *Bucuresci* se scrie:

Drumulu de feru Pitesti-Verciorov'a se pote privi că terminat. Ministrul afacerilor publice a si facutu calatori'a de proba pre lini'a intréga si este forte multiamitu cu lucrările. Mai nainte facuse o excursiune consululu generalu francesu Baronu des Michels, directorulu generalu francesu Guilloux, inginerii si intreprindetorii francesi, dela *Bucuresci* pâna la *Ver-*
ciorov'a. Podulu de preste Oltu inca se va termina in 12 pâna in 15 dile. Ici si colete mai lipsescu balastagiele. Cu tóte aceste cu incepulum lunei viitorie trenurile de poveri voru incepe comunicatiunea si cu incepulum anului viitoru se va incepe si comunicatiunea trenurilor de pasageri. Comunicatiunea de pasageri pre Dunare patimesce forte multu in urm'a deschiderei drumului de feru Pitesti-Verciorov'a. Diligentile pre Dunare dela Galati pâna la Orsiov'a voru incetá de totu, caci dela primavéra incolo fia-care caletoria va preferi caletoria pre drumulu de feru.

Diet'a Ungariei.

Buda-Pest'a, 23 Novembre n. In sieintia de adi a casei representative, dupa autenticarea protocolului din sieintia trecuta, anuncie presiedintele ca deputatulu nou alesu in cerculu Gödölo B. *Fay*, si-au presentat credencialulu, care se transpune la comisiunea verificatoria.

Dupa ce se substernu o multime de petitiuni din partea mai multor deputati, — despre cari va refera mai pe largu comisiunea petitiunaria la tempulu seu cându se voru aduce spre desbatere in parlamentu, — se radica

Ig. *Csiky* si argumentéza, ca proiectele de legi ce suntu inca in suspensu si atingu interese vitali de ale

tierei, dovedescu pre deplinu, ca modulu presentu de desbatere intre ambele case ale dietei nu se mai poate sustine si e defectuosu. Trebuie sa nu se concéda unor episcopi conti si baroni, a paralisá de totu activitatea legislatorica a casei ablegatilor. Oratorulu desfasiura apoi pre largu, ca cas a magnatilor in compusetiunea ei presenta nu mai are dreptu la esis-tinta.

Presiedintele face pre oratoru atentu, ca o propunere ce se substerne pentru prim'a data trebuie sa se motiveze numai pre scurtu.

Csiky respunde ca vorbesce pre cătu se pote de scurtu si in urma face propunerea: Cas'a ablegatilor neluandu in consideratiune modificatiunile casei magnatilor sa se roge intr'o adresa cătra Regele pentru sanctiunarea proiectului electoralu. (Ilaritate generale). Oratorulu substerne mai departe proiectulu de resolutiune: Cas'a sa indrumaze pre ministrul de interne, că acest'a inca in cursului acestei sesiuni sa substerne unu proiect de lege relativu la straformarea casei de susu pre basea alegerei poporului, déca preste totu cas'a magnatilor se mai considera de necesaria.

La intrebarea presiedintelui decide camer'a, că ambele aceste propunerii sa nu se tiparésca.

La ordinea diley ce urmează se primesce bugetulu camerei pre lun'a curente, dupa cum l'a propusu comisiunea economică.

Ed. *Szeniczey* că referentu alu comisiunei centrale pentru *proiectul electoralu* recomenda intr'o cuventare scurta proiectulu acest'a spre acceptare.

Mich. *Kasper* se declara cu tóta resolutiunea contr'a modificatiunei casei de susu acceptate de comisiunea centrala, relativu la § 5 care privesc censulu transilvanu.

Oratorulu sustiene, ca este forte nedreptu a deslegá intrebarea censului transilvanu dupa modificatiunea casei de susu si nu pote sa pricepa de locu procederea ministrului, care asiá de grabnicu si-a schimbatu convictiunea. Prin argumente practice dovedesc oratorulu, ca prin modificatiunea in cestiune s'a alterat censulu transilvanu, precându se dicea, ca proiectul nu va suferi schimbári esențiali.

Iul. *Horvath* de asisdere pledéza

contr'a propunerei comisiunei centrale. Proiectul are o forte mare eróre, pentru ca-i lipsescu sinceritatea si chiaritatea. Poporul remâne nechiarificat despre cuprinsulu legei prin o stilisare confusa a acestei, prin ce se sterge stim'a cătra lege. Oratorulu face emendamentul, că punctele a) si b) din § 5 sa se sterga si că calificatiune pentru dreptul de alegere sa se puna solvirea unei contributiuni directe de 8 fl. 40 cr. fára nici unu adausu.

Vinc. *Babesiu* afla in modificatiunea casei de susu acceptata de comisiunea centrale o nedreptate contr'a natuinalitátilor si i pare reu, ca din mai multe părți se sustiene, ca existá Ungariei fára de a nedreptati pre natuunile tierei, de limb'a nemajara, nu este posibile, de aceea respinge propunerea comisiunei cent.

Col. *Tisza* aréta, ca aice nu e vorba de o straformare cu totul noua a legei electorale. Oratorulu doresce sa se radice proiectulu la potere de lege, pentru că sa se pote gata liste electorale permanente. Oratorulu doresce o compunere mai corespundetória a casei spre a fi capabile de reforme si incátu e pentru interesulu statului magiaru séu pentru suprematia rasei magiare, elu totu-déun'a o a aperat si o va aperá pâna la sfersitulu vietiei sele, dara acestu motivu n'are influintia asupr'a oratorului in casulu de fatia, pentru ca starea statului ungurescu nu e atât de trista, cătu sa fia pericitatu prin cestiunea censului. Oratorulu cere că din deferentia cătra cas'a de susu sa se cetésca raportulu comisiunei centr. din punctu in punctu, apoi cas'a sa dechiare la protocolu, ca este inca convinsa despre adeverul resolutiunilor sele, de óre-ce inse sem'e, ca interesele tierei ceru pregatirea listelor electorale permanente, ea resignéza de a mai discutá mai departe asupr'a acestor intrebári.

Dep. D. *Irányi* pledéza intr'o cuventare lunga contra propunerei comisiunei centr.

Ministrul c. *Szapáry* pledéza pentru propunerea comisiunei si cere sa nu se puna observatiunea protocolaria propusa de *Tisza*.

Michailu *Besianu* desfasiura intr'o cuventare lunga motivele, din cari nu poate sa primésca propunerea comisiunei centrale.

C. *Tisza* reapuca firulu discusi-

EGISIÓRA.

ODA

Statuei lui Michaiu-Viteazulu.

I.

Marire, adorare, ingenunchiare tie,
Gigantu din alte tempuri, fruntasu intre Eroi!
Michaiu! frate de arme cu d'alb'a vitejia,
Óspe de bronzu scumpu noua, sositu iér!
printre noi!

Pe'ntinsulu tieri astadi e splendida serbare!
Copii se simtu ómeni, betránii 'ntinerescu,
Chiaru tier'a din morminte s'anima si tresare,
Si umbre inarmate prin aeru se'ntrunescu.
Adi noi, Români, cu totii petrunsi de-o nouă
viélia,

Umbriti de alu teu nume feericu, legendaru,
Cu-o falnicu uimire stâmu, te privim in fatia,
Cáci tronulu teu prin secoli a devenit altariu.
Si *Vulturulu* cu sboru-i din cieriuri te'nununa
Tientindu ochii in zare l'Apusu, la Resaritul,

Si codrii, antici martori de gloria strabuna,
Se miscu in sgomotu mare de freametu
otielu!

— „Ce este 'n România? Ce viforu o pe-trunde?“
Intréba Danubiu, Balcanulu spariatu.

— „Suntu Pascile române! Bucegiulu ei
respunde,
„Privesce! Michaiu bravulu in bronzu a
re'nviatu!“

II.
O! dar', asiá cu dreptulu sa te revédia éra

Si muntele, si codrulu, si *Vulturulu* din elu,
Michaiu, Michaiu, tu care avut'ai pentru tiéra
O anima de aur si bratiulu de otielu.
Asiá este cu dreptulu: se reapari la lume
Maretiu, superbu, resboinicu, calare pre unu
Zmeu,
Avendu de scutu prestigiulu cerescului teu
nume

Si capu, si peptu, si umeri de bronzu că
gândul teu.

O! mare Domnu! pre tempulu de fapte
colosale
Cându te luptá-i, la ventulu produsu de
spad'a ta
Nimicu nu stá 'n picioare, nimicu nu resistă
Cáci ea cantariá 'n pumnu-ti cătu sórtea
tierie tale.

Si toti cari 'n orbire calcau tier'a româna,
Cá spice secerate cadeau pe cîmpulu ei;
Chiaru mórtea, mórtea cruda scapá cós'a-i
din mâna
Sub fulgerulu teribilu esitu din ochii tei!

III.
Feerica splendore de *Vulturulu* domnitorul!
Atâtu aventu 'ti dase alu Patriei amoru,
Si gloria te puse l'atâ'ta inaltim'e
Ca n'aveai tu deasupra'ti si-alature pre nime!..

Sigmundu Batoru Magiarulu a fostu unu
mare Duca
Ce nu 'ncapea in lume de tine, si aprinsu
Elu vrù sa te eclipse, vrù tier'a sa-ti reduca...
Tu ai suflatu pre densulu si 'n clipa tu l'ai
stinsu.

Muradu era puternicu! Sangiaculu lui Muradu
Latiá o négra umbra pe lumea spaimentata,

Ér' tu diceai, in fatia, eu furia'i turbata:
„Muradu se crede unu cedru si nu-i decătu
unu bradu!“

Mehmet era teribilu că unu torrentu de sâng
Pornitul că sa innece crestinii pamenteni...
Cine cutediá, cine visá de a-lu înfrângé!...
Tu l'ai secatu in codrii dela Calugareni!

Cáci fosta'i dintre ómeni cu semne suverane
Ce moru in aperarea poporului sermane,
Si sceptrul lui grăbnicu in mâna'ti de mo-

narcu
Cându form'a unui palosiu, cându form'a
unui arcu.

IV.
Precum archipastorulu ce pôrta daruri sânte,
Purtá i mosi'a 'ntréga in anima'ti ferbinte
Si avendu lângă alu teu umeru poporulu viu

si tare,
In patru părți a lumelui strigá-i in gur'a mare:

„Voi Turci, Tatari si Unguri, unelte ale
pradărei;

„Românulu e că stânc'a in valurile mărei,
Veniti cu falca 'n cieriuri... Pe acestu vi-

tézu pamentu
„Nu tremura, nici fugă decătu paisiu 'n ventu.

„La noi, betrânu, muiere, barbatu, copilu
de titia,
„Nepasatori de mórte, au anima de critia.

„Suntu copii de tineri inca l'alu vitejiei sôrte
„Si sunfu deprinsi sa mória pe dusmanul

ce mōre
„Ei sciu sa cate 'n fatia, iér' nici odata 'n urma.
„Si-n ochii loru ooste nu e decatul o turma.

„Priviti! in alu loru sufletu nu este nici o pata,
„Nici o rusine pe fruntea loru sapata.

„In ei, pe ei lucescu de o vie stralucire

„Si anima, si arma si frunte si gandire!“
Apoi lasandu-ti ochii sa sbóre cu mandria

Pe bravii tei tovarasi, Vultani din Romania,
Diceai: „Tiér'a e mama dulce, copiii mei!“

„Fericie care mōre, luptandu pe sinulu ei!“

„Din tier'n'a lui voru cresce odore vitejesci,
„Stejari cu lemn de arce si ghioage romanesci!“

V.

Augustu erou, a cărui memoria augusta
Trecut-a preste secoli cu margine angusta

Si s'a inscris in radie pe fruntea omenirei
Afara din domeniul uitării si-alu peire!

Precum odiniora pre toti electrica-i
Cu glasulu si ochirea-li de Archangelu, o!

Michaiu,

Privesce impregiuri-te cum vine intregu
poporulu,

Cum vine sa admire in tine Salvatorulu.
Vedi cum tier'a ferice de a esistá pe lume

Se simte 'ncoronata cu falniculu teu nume!

Michaiu, devina ierasi sub cieriulu stra-mosiescu

Echoulu prea poternicu de glasu Ddieescu
Si-aprindé iér' scanteia de antica vitejia

In noi cari aducem uingenunchiare tie,
Gigantu din alte tempuri, fruntasu intre Eroi,
O óspe de bronzu, scumpu noua, sositu iér'
printre noi!

„Press'a.“

V. Alessandri.

unei pentru a aretă, ca observatiunea sea n'a fostu propunere formale.

St. Tatay dechiara, ca nu va suferi nici odata, că sa se dechiare la protocol, ca se acceptează ce-va ce se tiene de reu, pentru a incungiură frecările cu cas'a de susu.

Urmându votisarea se primește cu o majoritate fără mare propunerea comisiunii centrale. Cele-lalte propunerile ale acestei comisiuni se primește fără desbatere.

Presedintele dechiara: Cu acést'a s'a aplanat diferențele dintre ambele case și proiectul electoral este rezolvit.

Urmăza discussiunea asupr'a modificatiunilor în proiectul de incompatibilitate.

Cu modificatiunea propusa de cas'a boierilor la punctu b) în § 2, conform cărei organale acelora societăți, cari după constituirea loru intra cu regimulu intr'unu raportu de negotiu, sa nu se eschida dela mandatul de ablegatu, comisiunea centrale nu se pote invoi, pentru ca abia se pote cugetă că o societate sa vina cu regimulu intr'unu raportu de negotiu înainte de constituire, de aceea comisiunea recomenda testulu dintău.

F. Szederkény votéza pentru propunerea comisiunii și speră, ca cas'a de susu va concede acést'a considerându impregiurarea, ca cas'a deputatilor au ascultat pre magnati de 3 ori pâna acum.

Propunerea comisiunii centrale se primește.

La § 3 propune comisiunea c. modificatiunea casei de susu, că sa se admita ordulu invetiatorilor, care se si primește. La § 4 se respinge modificatiunea casei de susu, care cere că aceia, cari nu suntu primiti într'un din liste electorale, sa fia incompatibili si se primește emendamentul lui And. Schmauss: Necompatibilu devine acela care e dejudecatu prin sentinta validă pentru vre o crima dintre cele enumerate in § 13 a legei electorale.

Urmăza proiectul notariatului publicu la discussiune. Este cunoscuta modificatiunea ce o a facutu cas'a de susu in acestu proiectu relativ la limb'a obligata pentru documentele notariale. Comisiunea o recomenda spre acceptare.

In Matics se incercă a desfasiură, ca este tréba legislativei a decide definitiv cestiuenea limbei si sa nu se concéda ministrului sa decida după placulu seu in acesta privintia. Prin stilisarea casei de susu nu se da cetățienilor de limb'a nemagiara garantia de ajunsu pentru usulu liberu alu limbei loru, care impregiurare ii va indepartă dela acestu institutu si astfelui scopulu nu se va ajunge.

G. Remete respingendu propunerea comisiunii c. aduce emendamentul, ca afara de limb'a magiara ministrul pote concede compunerea documentelor notariale si intr'alta limb'a numai in casulu, cându acést'a este limb'a materna a unei tertialități din poporatiunea cercului notarialu.

Quido Baussnern vede cu dorere, ca se dà usulu limbei la arbitriul unui ministru, majoritatea casei se pare, ca purcede din principiul, ca prin fortia limbei se promovă latirea limbii magiare. Conceptul natiunei magiare nu este identic cu statulu unguru, căci natiunea acestuia este politica, pre cându natiunea natiunalităției magiare este culturale. Nesuntia, provenitoria din schimbarea acestor natiuni, de a maghiariști tota natiunalitate, este o erore politica care este basata pre instinctul de subjugare alu natiunei magiare ce nu se pote justifică de locu. Oratorul aduce exemplul din ceealalta parte a imperiului, unde nu esiste sforția de limbă nici chiaru in parlamentu, cu tóte ca nemtii din Austria au poterea de a introduce usulu esclusiv alu limbii germane avendu tota preconditiunile pre-

cum: cultura inalta, poterea limbei germane si 50 milioane germani la spațele loru, ceea ce in Ungaria nu se află, de unde urmăza, ca trebuie să inceteze maghiarii de a mai umbla după lucruri imposibile si se tinea contu de fapticele impregiurări ale tiei. Unguri au radicatu flamur'a libertăției poporului si au luptat multu pentru restaurarea statului unguru si au fostu acompaniat de sympathie amicilor libertăției. In urma au invinsu, dara indata au parasitul acelu standardu pasindu pre calea arbitriului si a fortiei.

Presedintele face pre oratoru atentu, ca s'a abatutu dela obiectu, care e limb'a documentelor notariale si nu espunerea politicei natiunalităților.

Oratorul se róga sa fia scusatu, dara § 7 se referesce la cestiuenea limbii, care este punctul principal in cestiuenea natiunalităților la noi. Strigările sgomotose facu pre oratoru sa intrebe, de mai pote vorbi? si respondiendu-i-se ca pote, dara numai la obiectu, densulu continua, ca tóte legile dela 1867 s'a adusu ce e dreptu pre cale constituionale, inse nu se pote negă, ca cele mai multe dintre legile acestea contradic acelora drepturi fundamentali, dela cari depinde libertatea natiunalităților nemagiare din Ungaria.

Oratorul fiindu a dòu'a óra provocat la ordine incheia cu propunerea: sa se respinga modificatiunea casei de susu.

Col. Tisza respunde in ironii antevorbitorului. Oratorul dice, ca nu se lasa in teorii mari, dara nu intréba, ca sa inveti maghiarii crutiarea către cei ce vorbescu alte limbi — după indrumarea antevorbitorului dela Germania cea mare, dara nici nu intréba, de au luptat sasii sub standardul libertăției pre tempulu luptei celei mari de libertate din Sabiu, cându si oratorul a fostu acolo, — ei, cari superbi si provocatori au sprinținitu namicirea constituionei unguresci. Antevorbitorul vorbindu de idei culturale totu se provoca in argumentatiunea sea la fortia brutale. Prin provocarea la germani a voită sa dică, ca suntu 70 mil. germani si numai 5 mil. magiari. Aice se concentră tota puterea argumentatiunei sele, dara nemtii din Germania nu voru veni in diet'a din Pest'a sa inmultișca numerulu nemtilor de aci, ci au lucruri cu multu mai insemnat si seriose de cătu sa faca acést'a.

Oratorul apoi se intorce si-si lauda cu destula predilecție limb'a sea materna, pentru care de atâtă ori si-au radicatu cuventul in parlamentu aretându calitatile ce o indreptătiescă a avé o validitate diplomatică si in cătu e pentru proiectul in cestiuene, oratorul sustine testulu § 7 dela inceptu.

Ministrul de justitie Pauler pledează cu multa simpathia pentru testulu comisiunii si cum nu, cându acést'a ii dă in mâna unu dreptu de disputa in privint'a limbii. Oratorul dice, ca diferența dintre ambele teste este objectul discussiunei. Aice trebuie sa se observe doue momente: I caracterul diplomatic al limbii magiare si II conservarea drepturilor private a cetățienilor. Testulu casei de susu corespunde ambelor puncte de vedere dechiarându ca documentele se compunu de regula in limb'a magiara si da ministrului dreptulu de a lasa sa se compuna intre unele conditiuni documentele si in alte limbi. In sensulu acestu oratorul se incercă in cuvantarea sea a probă prin exemple practice, ca aceste disputa suntu juste si acomodate si ca dreptulu ce se dă ministrului nu pote veni in contradicere cu justitia si ministrului respectiv va sci procede corectu intre atari cercustantie etc. si in urma recomenda testulu casei de susu spre acceptare, care se si primește si ast-

feliu diferențiele intre ambele case suntu aplanate — capitulându ministeriul inaintea boierilor.

Presedintele se concrede a esprimă condolenti'a casei pentru mórtea archiducelui Ferdinand — inaltei case dinastice si siedint'a se inchide.

A p e l u !

In diariu „Lumin'a“ din Aradu aflam acestu apel ce doui fruntași barbati români lu facu către publicul român, rogandu că prin contribuiri benevoile sa dé mâna de ajutoriu tinerului Longinu, care mane poimane va avea sa intre in inchisore si sa depuna o multa banale, ce trece preste poterile sele. Sprințindu si noi bun'a intențiu a acestor domni, lasam sa urmeze aici apelul in totu cuprinzulu seu:

Natiunea romana nu pote incungiură frecările, vatemările verbale său si scripturistice, déca nu va avea barbati resoluti, cari după impregiurări sa atace si sa infrene pre vatematori; dara de si avem cîte unu barbatu resolutu, déca elu asupritu, nu va află sprințire, ajutoriu din partea natiunalilor, trebuie sa se instraine, sa cada in indiferentismu; iera altii venindu in stare de a se intrepune pentru interesulu comunu nationalu, pe lângă nepasarea publicului, nu voru cutedia a pasi.

Unu asia teneru resolutu am avutu, si dora inca avem pe F. H. Longinu practicantu de advocatura la Aradu, care pentru aperarea natiunei sele, in causa lui F. Koós, prin tribunalulu de presa, fu condamnatu la arest, multa banala si refuirea speselor contrariului. Arestulu, déca sentint'a pe calea recursului nu se va alteră, nu-lu potemu impiedecă, d'r sarcin'a banala nesuportavera, pe lângă indiferentismul nostru, lu-pote cu totulu in strainatá.

Déca natiunea ar' ave capitalisti si creditiosi, s'ar' află intre densii cari aru suruge singuri, dara fiindu ca intre noi unii au materia, si altii, spiritu, amendoue cualitatile nu se află impreunate, ci suntem siliti a apela la zelulu publicului ca sa se pote acoperi sarcin'a creditiosului fiu alu natiunei F. H. Longinu, si inca cătu mai rapede, pâna nu vine sentint'a aprobatoria.

Subscrisii luandu in seriosa consideratiune starea pentru noi momentosă, si urmarile unui indiferentismu, după o contielegere cu unii barbati cunoscuti, ni-am luat voia atâtă aici in locu a lasa o lista, cătu si in parti a tramite la unii cunoscuti sperandu dela densii acelasi sentimentu care merita si pretinde starea lucrului, ér' resultatulu pe calea publicitatii se va face cunoscutu.

In casulu cându lips'a aru incetă, ori după acoperirea lipsei aru mai remainea din sum'a incursa: unu scopu nationalu se va determină atunci si se va publica pentru cunoscintia.

Aradu 6/18 Novembre 1874.

Ioanu Arosi, m/p. Georgiu Dogariu, m/p. propriet. si ases. cons.

R o m a n i a .

Bucuresci, 9 Novembre 1874.

La 10 ore si jumetate dimineața s'a celebrat servitiul divinu, in biserică Sarindariulu, in onorea si memorie Eroului, a căruia gloria o consacra acum si brontiulu. M. M. L. Domnulu si Dómna, veniti in trasura de gala si cu escorta de cavaleria, au ajunsu la biserica la óra fipsata, si au asistat la servitiul divinu, impreuna cu dnii ministri, cu presedintele adunării legiuitorie, cu mai multi dni senatori si deputati, cu consiliul municipal, cu tota cas'a Domnescă civila si militaria, cu damele de onore, si cu suma de alti demnitari civili si militari.

La acestu serviciu divinu am avutu fericirea de a vedea oficiandu pre P. S. S. Parintele Metropolitu alu Moldaviei si Suceavei. Primatul nostru era retinutu in casa de băla. Era duosu si forte simțitoriu pentru toti cei ce iubesc marimea prin unire a patriei române, de a vedea pre capulu bisericei Moldaviei, incungiurat de mai multi archierei, oficiandu si aridicandu rugaciuni pentru eroii Romaniei de dincóce de Milcovu, si apoi asistandu in fati'a statuei, impreuna cu mai multi sănti episcopi de dincóce de Milcovu spre a dă insile omagii lumesci acestei glorii nationale!

Dupa terminarea servitiului divinu, Mariele Loru, si toti cei ce ii incungiurau, au plecatu in procesiune, pre josu, dela biserica pâna la monumentu.

Aspectul ce presintă stradele si bulevardul ce duce la monumentu, era adeveratul feericu. Mile de omeni ce ocupau stradele, ferestrele, piata Universităției, pâna si acoperisiele caselor, era greu de calculat. Marele otelul alu Boulevardului era decorat cu covore si ferestrele sele ocupate, de susu pâna josu, de o multime eleganta si voiosa.

Cortegiul domnescu fu salutat cu sunetul trimbitelor indata cointră pre bulevardu sub primulu arc de triumfu, unde se află in ghirlande verdi literă M.

Dela biserica, pâna la monumentu, stau insirate, in mare tienuta, totu trupele diferitelor arme ale garnizoanei din Bucuresci. Musicile militare stau la peronulu intrării celei mari a Universităției, tocmai in fati'a Monumentului.

Ferestrele măretiului palatul alu Universităției erau ocupate de personale cele mai alese, si elementul fețești domină prin elegantă si frumusețea colorilor si toaletelor. Galeriele balconelor dela intrarea principala erau totu atâtă de ocupate. Mai toti membrii corpului diplomatic strâinu se aflau in aceste galerii, impreuna cu damele loru.

Rare-ori unu spectacol mai pitoresc reducea nisice suveniri istorice atâtă de mari!

Mariele Loru fura intempinate, in apropiere de monumentu, de dlu primariu alu capitalei si de consiliul comunului.

Domnitorul si Dómna se suira pre stradă ce incungiură monumentul, si luara locu pre o tribuna la drépt'a statuei. Dnii ministri stau la stângă Domnitorului; la dréptă Dómnei se aflau damele de onore. Consiliul comunului era in fatia. Totu restulu stradei era ocupat cu invitati oficalu. Iera poporul capitalei, in numeru de mi, ocupă totu spatiul ce ostirea lasă liberu.

Dlu colonelul Manu, primariul capitalei, fu, trebuie sa o dicem in data, la inaltimdea missiunei sele, si sciu a electrisă prin cuventul ce pronuncia pre toti căti putura a-lu audi.

Dlu luă locu in fati'a Domnitorului, si, cu o voce vibranta si firma, dete cete urmatoriul cuventu:

Mari'a Ta! Pentru intai'a óra ne este datu astazi de a serba in capitala Romaniei inaugurarea unui monument, radicatu in memorie gloriei noastre nationale, si de a vedea astfelii implinite voturile pișoale mai multor generatiuni.

Déca din atâtă greutăti ale templor n'am pututu pâna acum sa dâmnu o fintia dorintelor si aspiratiunilor noastre, români n'au uitatu unu singur momentu numele acelor, cari au ilustrat si inaltiatu tiér'a loru, pastrandu-le cu totii o duiosa si mandra amintire.

In lips'a marmurei si a bronzului, ei le-au radicatu in adencului inimii loru, unu altariu neperitoriu, unde re-cunoști si admiratiunea au intre-

tinutu de-a pururea viua, flacarea patriotismului.

In acceptarea dilelor mai bune, ei n'au incetat de a crede, ca poporul, care scie a onoră gloriele si maririle trecutului seu, este acel'a care invetia mai lesne a le imita.

Orasini Bucuresci, interpretu fi delu alu simtiemintelor tierei intregi, inaltiendu statu'a unui'a din cei mai mari domni ai romanilor, se felicita, ca a potutu densulu pune cea dintai pe traia a acelui cultu natiunalu.

Capital'a Romaniei se falesece cu o legitima mandrie, ca a consacratu acestu monumentu acelui erou, care nu apartiene numai tieri sele, ci in tregului neamu romanescu, si care din malurile Dunarei, preste verfurile Carpatilor, pana in apele Tisei, a purtat cu vitejia stegurile romane.

Desvelindu privirilor tuturor acesta imagine grandiosa, care a insuflatu terorea inimicilor tieri, n'avevu trebuintia sa spunemu, a cui este La singur'a amintire a numelor inscrise pre marmur'a acestui monument: Giurgiu, Putineiu, Harsova, Calugaren, Nicopoli, Sibii, tota tier'a se inchina la numele lui Mihai Vitezul.

Inaltiandu-ne ochii spre densulu, care din noi nu se simte readusu cu susfletul in acea epoca maritia, candu glasulu seu, chiamandu-ne la independentia si la glorie, redestepita in noi vechia barbatie, si candu ostile romane, resarindu ca prin farmecu din tote unghiuile teritoriului, teneau peptu la tote otarele, rasipeau hordele vrajmasie, aperau cu o mana de omeni termopile romane contra valurilor cotropitorilor, treceau de preste Dunare preste Carpati si incingeau fruntea eroului cu lauri victoriei si cu o intreita corona! Care din noi n'a tresarit pana in adencul seu, ascultandu povestirea faptelor epice ale ilustrului capitanu, destepandu admiratiunea si respectul tuturor contemporanilor si respandindu atat'a stralucire asupra neamului romanescu!

Si astazi dupa trei secole, aproape implinite, care inima nu se simte sdobita inca de durere, cugietandu cu groza la cumplita ursita a celui mai gloriosu dintre domni, pre care nici inimicu, nici nenocirea nu-lu putuse abate, si care parasitu unu momentu de fortuna armelor, opunea sertei o tarie neinvinsa si se radica mai supurbu si mai puternicu; dara pre care l'a doborit uovit'a marsiava a tradarii.

Aceste simtieminte, Mari'a Ta, totu-deun'a viue in inimile nostre, dobandescu o noua consecratu prin serbarea de adi. Presentia Mariei Tale si a Mariei Sele Domnei, dandu acestei serbari o solemnitate mai mare, ne este in acelasi tempu o noua doveda ca Mari'a Ta le impartasiesc de o potriva cu toti romanii.

Amintirile trecutului suntu legaturile cele mai puternice ce ne unescu cu patria.

Tier'a s'a simtitu ferice de a putea revocu asemenea suveniru eroice, candu a oferit uovit'a lui Mihai Vitezul si a lui Stefanu celu Mare, unu printu dintr'o familie, in care eroismulu este o tradiuie si unu patrimoniu stramosescu.

Uniti in aceeasi cugetare, ea incungiura pre alesulu ei cu iubire

si devotamentu, si deca, — de ceea ce Dumnedieu sa pazasca, — ora pericolului aru suna ierasi, vomu reveni cu totii in facia acestui monumentu, si sub inspiratiunea faptelor glorioase,

a caroru amintire elu destepita, natiunea intréga se va aduná cu incredere si barbatia in giurulu Domnului si alu Domnei tierii.

Alaturi cu numele Buzesciloru, ale lui Calonfirescu, Banu Mant'a si Mihalcea, vomu sapá aci alte nume si mai scumpe, si Romani'a va dovedi ca este inca tier'a lui Mihai Vitezul.

Sa traiesci Mari'a Ta! Sa traiesca

Mari'a Sea Dömn'a! Sa traiasca Romania!

A interpretá acestu cuventu, a descrie mai alesu impresiunea ce elu a produs, aru fi imposibilu, aru fi mai alesu a slabí adeveratulu efectu. Suntu lucruri, cari se simtu numai, iera nu se potu descri. Acestu efectu a avutu norocirea d. G. Manu a produce prin memorabilulu seu cuventu, care de-si este curat istoricu, inse efectele simtiemintelor ce elu produse nu potu fi de catu presinte.

Si mai greu inse ne-aru fi a descrie entusiasmulu, emotiunea, electricitatea produsa prin respunsulu ce suveranulu nostru a facutu la acestu cuventu. Pecatu ca nu l'au potutu audi de catu cei ce erau aprópe de monumentu! De ce mandria natiunala aru fi vibratu inimile a miilor de poporu ce era inaintea monumentului, deca toti aru fi potutu audi, nu numai cuvintele ce dominitorulu a pronunciatu, dara vocea, simtierea, vigoreasa si convictiunea, cu cari ele au fostu pronunciate!

Ieta inse aceste cuvinte memorabile, si cari au sa se sape adencu in inimile tutoru romanilor:

Sunt fericiti, ca sub Domnia mea s'a radicatu statu'a lui Mihai Vitezul, care ne aduce aminte epoca a cea mai gloria din istoria nostra, epoca in care acestu mare Domnu romanu a avutu fericirea de a lupta pentru apararea si autonomia tieri. Elu, impreuna cu Mircea si cu Stefanu celu mare, a pusu temelia acestui spiritu ostasiescu care insufla astazi armata nostra, si care afla unu resunetu in natiunea intréga. Inaugurandu acum acesta statua, suntu siguru ca timpulu de barbatie n'a trecutu si ca in momentulu de pericol Romani'a se va scula ca unu singuru omu spre a implini ca in trecutu datoria sea. Dea Dumnedieu ca in acelui momentu sa potu respunde si eu asteptarilor tieri, si sa putem sapă in inim'a generatiunilor viitor'e recunoscinti'a catra aparetorii mosiei romanesco.

Cadia acum velulu care acopere acesta statua, si remarie incredintiatu capitalei momentulu lui Mihai Vitezul.

Candu aceste cuvinte fura pronuntate, unu mechanismu bine combinat facu sa cadia de odata pinza care acoperea statu'a dela capu pana la soclulu de josu.

A descrie uralele, strigatele de bucurie, si aplausele a tutoru asistentilor, a imensei multimi ce implea bulevardul, piati'a si stradale, aru fi imposibilu. De mai multe ori, pre candu Maria Sea pronuntia cuventulu seu, cu o voce jună si vibranta, asistentii se incercau a aplauda. Dér' respectulu ce le impunea oficialitatea ceremoniei, impedecat acesta esplosiune a inimii lor. Candu inse velulu cadiu, atunci ori-ce obstacol disparu; entusiamulu generalu nu mai gasi nici o marginie; uralele si strigările acoperira cele din urma cuvintelor ale Domnitorului!

Adaogati apoi si fanfarele victorioase a patru musici, cari incepura in data imnului nationalu, precum si salvele artilleriei de la dealulu Spirei, totu in acelui momentu, si lesne 'si pote cine-va dá séma de frumusetiea salutului, cu care capitala priim'i ivirea in midilocul ei a imaginei in bronzu a Eroului seu iubitu!

Musicile continuau a intoná imenele nationale. Tote trupele defilara inaintea Domnului si Domnei asiediati in fatia statuie.

Astu-feliu, dupa trei secoli, Mihai-Voda celu Vitezul, vediu, cu ochii sei de bronz, defilându inaintea sa aciasi ostasi romani, pe cari elu 'la dusu atatu de desu pe campulu gloriei!..

Candu velulu statuie fu cadiutu, suveranulu nostru trebui sa dea o vi-

sita mai intima gloriosului seu predesor. Se plimbă déra, cu domna romana, impregiurulu statuie, contempla statu'a mai de aprópe, si ceti inscriptiunile si numele mariloru capitani scrise pe scolulu si basea monumen tului.

Voescu cetitorii nostri sa facem si noi cu densii aceiasi plimbare? Credemu ca le vomu fi placuti deca am face-o.

In partea fetiei principale a soclului se afla sculptate in marmura aceste cuvinte:

Mihailu Voivodu Quellu Viteazu
Domnu alu tieri romanesco si alu Moldovei, domnescu locutitoriu si Capitanu generalu in principale Ardebului la 1593—1601.

Apoi pe o parte a soclului lateral se afla urmatorele inscriptiuni: Giurgiu MDXCIV, Cet. de Floei MDXCV, Rusciucu MDXCIV, Darstoru MDXCV, Serpatesti MDXCIV, Putineu MDXCIV, Stanesti MDXCIV, Harsova MDXCV, Turtucaia MDXCIX, Braila MDXCV, Nicopolis MDXCVIII, Calugareni MDXCV, Targoviste MDXCVI, Cast. s. George MDXCVI, Gurguiu MDXCIX, Nicopolis MDXCIX, Chiselet MDXCIX, Vidinu MDXCVI, Sibiu MDXCIX, Alba Iuli'a MDXCIX, Sucava MDC, Hontinu MDC, Gorosleu MDC.

Iar' pe partea soclului despre resaritul se afla inscrise aceste nume:

Banu Mihalcea, Radu Buzescu, Stroe Buzescu, Preda Buzescu, Radu Calonfirescu, Banu Manta, Banu Udrea, Vornicu Dumitru, Stefanu Rasvanu, Marzea celu mare, Popa Stoica Farcasanu, Albert Kiraly, Baba Novacu, Capitanu Coce, Marzea celu Micu, Capitanu Veliscu, Gheorghiu Ratiu, Leca Aga.

Astfelii Monumentulu lui Mihai Vitezul, inauguratu cu atata pompa si entusiasmu, va exista secoli intre noi spre a marturisi gloria unui mare Domnu romanu, si a servi de exemplu generatiunilor viitor'e recunoscinti'a catra aparetorii mosiei romanesco.

Varietati.

* * * *Spre orientare!* In interesulu ortodoxismului si alu creditiei nostre gr. or. 'mi permitu, a face atenta pre pretimea nostra gr. or., spre a se folosi cu mare precautiune — deca cum-va tocmai vré sa se folosesc — de „cuventările bisericesci“ scrise de preotulu gr.-catolicu din Gherla Ioanu Pap alias Papiu; caci acelea suntu amestecate preste totu cu idei si inventiaturi catolice, suntu intretiesute cu citate si cu nume de santi si sante papistesci, pre cari biserică nostra nu-i recunoscsee. Ca sa scriu acestea amu causa, caci cunoseu acele cuventări, si intru altele sum provocatu anume de unu dnu protopresiteru, carele facandu-si in lun'a trecuta visitatiunea canonica, si sosindu intr'o comună (numele din respectulu bunei cuviintie le retacu) intrandu in biserică in diu'a de Dumineca preotulu nostru tineru gr. or. tocmai atunci cuventă pre amvonu, si intre altele citate si santi catolici, de cari se folosi, tienendu aminte pre S. Tom'a de Aquin, lu intréba in urma pre preotu despre compunerea cuventării sele? si elu spune ca s'a folositu de cuventările preotului Papiu. In detaiuri nu me lasu de asta data. Ajunge de asta data a avisă pre o. p. cetitoriu la scurt'a critica, ce o au facutu „Lumină“ asupra aces'orii cuventării, carea de-si pré modesta, totusi probédia pre deplinu, ceea ce amu esprimatu eu, ca adeca acele cuventări potu sa fia bune, dara ele suntu pentru papistasi, si nu pentru greco-orientali.

P. SS. Parinti Eppi, respective cistoriole gr. or. aru trebu si faca atenta pre pretimea nostra, ca sa fia cu mare atentiu la folosirea astorii feliu de opuri, care nu suntu scrise pentru biserică nostra, ca sa nu se strecore nimic'a strainu in predicarea cuventului lui Ddieu, pentru ca'mi

este teama, ca nu cum-va sa obvina si alte casuri, ca celu citatu.

Unu fiu alu bisericei greco-orient.

Raportu comercial.

Sabiu 27 November n. Grău 4 fl. 67 xr. frumosu, 4 fl. 40 xr. mestecatu, 4 fl. 13 xr. enalit. infer.; secar'a 3 fl. 33 xr. pana 3 fl. —; orzu fl. 3; ovesu 1 fl. 53 pana 1 fl. 47 xr.; cuceruzu (porumbu) 3 fl. 33 xr.; cartof 1 fl. 20 xr. galăt' austriaca.

Caneap'a — fl. maj'a.

Linte 6 fl. — xr.; mazarea 6 fl. — xr., Fasolea 6 fl. 67 xr.

Fenu legatu — fl. 85, nelegatu — fl. 80 xr., paie lungi 60 xr., securi 50 xr., maj'a.

Lemne de focu 8—9 fl. stang. austr.

Carnea de vita 18—20 cr. p., de porcu 28 xr. Un-soreea 79 xr. pana la 1 fl. 20 cup'a.

,ALBIN'A"

Institutu de creditu si de economii in Sabiu.

Primesce depuneri de capitale spre frup-tificare:

a) pre langa anuntarea radicării in sensulu statutelor, cu 6% interese;

b) sub conditiune, de a se anuntă institutului radicarea depunerei la trei lumi inainte, cu 6½ %;

c) sub conditiune, de a se anuntă institutului radicarea depunerei la si se lumi inainte, cu 7% interese.

Cu privire la conditiunile b) si c) depunentul are a se dechiară in diu'a depunerei; caci altcum inlocarea se va privi că urmata sub conditiunea a).

Interesele incep in diu'a, care urmează dupa diu'a depunerei si incetă in diu'a premergatoră dilei, in care se radica depunere, cu acelui adaosu inse, ca numai dela acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu putin 15 dile.

Depunerile tramise prin posta se rezolvă totu deun'a in diu'a primirei prin spedare libelului la adres'a deponentului.

Sabiu, 25 November 1874.

Directiunea institutului.

Celu mai nou si mai mare depositu de orológe in Sabiu.

la

JOHANN BUSCHEK

orologieriu,

Ulti'a Cisnadie Nr. 16 vis-a-vis de Hotelul: „La Corón'a Ungariei".

Recomenda orológe sele de aur si argintu de I calitate, de Genf, alese personalmente si probate prin oficiu, cu garantia de 1—2 ani.

Orologie de argintu cu caté fl. 13, 14, 16, 18, 20, 24, 26, 28, 30—40.

Orologie de aur cu caté fl. 28.

30, 32, 34, 36, 40, 45, 50, 60, 70—150.

De I calitate orológe cu pendulu, o decore pentru ori ce locuinta cu caté fl. 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 44, 46, 50, 60, 70—150.

Orológe de biroulu francesu, de marina si deceptatorie (Wecker) etc.

Lantiuri de aur si argintu, probate prin oficiu si adeca: Lantiuri de argintu cu caté fl. 3, 4, 5 pana la 12, de aur: Lantiuri de gătu cu caté fl. 32, 34, 36, 40, pana la 80 si 150.

Reparaturele se facu dupa modelu celu mai nou solidu si cu garantia de unu anu.

Pretiu curinte mai detaiatu gratis et franco.

(17—20)

Ioanu Cristea

compactoru in Sabiu,
se recomanda on. publicu romanu cu legarea de cărti, protocole, brosuri etc., si preste totu cu executarea tuturor comisiunilor ce cadu in cercu compactoriei, promitiu lucru promtu si solidu si cu pretiuri catu se poate mai moderate.

Locuinta strad'a (uliti'a) Măcelarilor Nr. 25.